

miniBUDZOGÁŇ

NÓRSKO-SLOVENSKÝ SPOLOK č. 1/2009

Milí čitatelia, krajanovia i priatelia,

V rukách držíte po deviatich mesiacoch nové číslo Budzogaňa. Deväť mesiacov je potrebných na väčšie veci..., v minulom roku vyšlo len jedno jediné číslo, rok predtým ich vyšli štyri, a ešte rok predtým šesť. Naša malá redakcia Budzogaňa verí, že oň záujem je, a verí, že spolu s príspevkami iných krajanov má materiály na viac než jedno číslo ročne. Preto chceme v tomto roku vydať aspoň 4 čísla.

Do tohto čísla sme nedali príspevky, ktoré sme mali pripravené do Budzogaňa 02/08, ktorého vydanie by bolo korešpondovalo so 40-tym výročím prepadnutia Československa spojeneckými armádami Varšavského paktu v auguste 1968. Týmto príspevkom dáme priestor po lete, kedy to bude aktuálnejšie. Do predletného čísla máme pripravenú reportáž od našej krajanovky o návšteve Nordkappu a pobyte na Magerøy ostrove ďaleko za polárnym kruhom v minulom lete.

Takže už teraz máme materiály do ďalších čísiel, čo však neznamena, že nehľadáme ďalších prispievateľov do časopisu. Naopak – veď sme rozosiati po celom Nórsku, máme rozličné skúsenosti a zážitky, tak prečo sa o ne nepodeliť s ostatnými. Časopis vychádza aj na internete, čo je nielen širšie publikum, ale tiež možnosť ilustrovať text fotografiami.

Napriek tomu, že je náš vestník malý rozsahom, a v porovnaní s krajauskými komunitami iných škandinávskych, či európskych štátov sme jedna z najmenších komunit, má náš miniBudzogaň slušnú informatívnu i literárnu úroveň. Je to aj vďaka tomu, že sa nám darí prilákať do radov prispievateľov mladých krajanov. Len by sme ich potrebovali ešte viac!

Redakcia

Budzogaň je časopisom Nórsko-slovenského spolku a z jeho zdrojov je financovaný. Keďže ostatnej činnosti spolku bolo v poslednom roku pomenej, chceli by sme už teraz týmto spôsobom požiadať o preddavok na členské na rok 2009, táto časť by v súhlase s vedením spolku bola prednostne, ale nie výlučne, určená na tlač a poštovné Budzogaňa. Preto navrhujeme už teraz uhradiť časť členského Nórsko-slovenského spolku na rok 2009 vo výške

100 NOK na konto 0532.16.19691 na adresu:

Norsk-slovakisk forening
v/Branko Vladimír
kasserer
Skogbrynet 39 D
0283 Oslo

**Navštívte výstavu súčasného nórskeho a slovenského umenia v Rådhusgalleriet na radnici v Oslo od 6. do 22. februára 2009.
Vstup voľný
Pondelok – piatok 11–15, sobota nedeľa 12–15**

Oštiepok v Nórsku, alebo Røkt ost fra den slovakiske fjellheimen

od Martina sme dostali správu, že sa môžeme tešiť možnosti kúpiť pravý slovenský oštiepok v nórskom obchode.

Martin píše:

Sieť potravín REMA 1000 uvedie do svojho sortimentu slovenský oštiepok od firmy ZEN KOLIBA. Oštiepok sa zo začiatku bude predávať len v regióne Østre Østland (Oslo región plus okolie). Syr je prvotriednej kvality a predpokladaná cena je 27 NOK.

Dúfam, že Vám bude všetkým chutiť a ak máte záujem o ďalšie slovenské produkty v sieti REMA 1000, prosím posielajte mi Vaše návrhy na mailovú adresu:

martin.spusta@rema.no

Prijemné chvíle pri degustácii oštiepku Vám všetkým želá Martin.

Čo k tomu dodať:

Pri váhe 200 gramov to nie je ten najlacnejší syr v REMA 1000. Ale jeho osud závisí od toho, aby sme ho v prvom rade kupovali my, krajanovia zo Slovenska a jeho ponúkaním medzi priateľmi šírili okruh ľudí, ktorí si ho obľúbia a budú ho kupovať.

Koľkokrát sme sa stretli s povzdychmi krajanov, že je škoda, že tu nikde neexistuje slovenská reštaurácia, nedajú sa kúpiť slovenské vína, nepremietajú sa slovenské filmy, nikdy nepríde vystúpiť folklórny súbor zo Slovenska, ale keď sa niečo takého podniklo, účasť a podpora spomedzi krajanov bola nízka. Je to jednoduché - keď sa oštiepok nebude predávať, obchod ho stiahne z ponuky.

Držíme prvému slovenskému potravinárskemu produktu na nórskom trhu palce, aby sa mu tu dobre darilo a eventuálne, aby ho nasledovali ďalšie slovenské produkty.

**Krajanom a čitateľom
miniBudzogaňa želáme všetko
najlepšie, veľa šťastia a zdravia do
Nového roku 2009.
Redakcia**

Zákaz vstupu do bazénov so žuvačkou

V jednej malej slovenskej dedinke vyviera termálna voda a po dlhé roky tam bolo kúpalisko a ubytovacie zariadenia. Teraz tam stojí nový, pekný areál s hrdým názvom Relaxačno-rehabilitačné centrum, postavený "z Eurofondov".

Architektúra je na slušnej úrovni s kombináciou veľkých presklených plôch a dreva.

Je tam veľmi príjemná termálna voda, tri bazény s rozličnou teplotou a rád sa tam zastavím. Mám skúsenosti aj s inými termálnymi centrami i plaveckými zariadeniami na Slovensku a v Nórsku a nad niektorými aspektami relaxačného centra sa úsmevne dá pozastaviť.

Profesionálne, vo farbách vyrobená informácia o cenách za vstupy v rozličných časových obdobiach, príplatky za sauny, vonkajší bazén, masáže a iné služby obsahuje aj:

"Príplatok za používanie šatne, šatn. krinky a hygienických zariadení", tento činí 20 SKK a je automaticky pridaný k cene za vstup. Ale veď toto sa dá aj doviest' ďalej, čo tak príplatok za osvetlenie, použitie lehátko, a čo ja viem, čoho. Alebo, dala by sa kúpiť vstupenka do bazénov bez toho, že sa človek predtým osprchuje, "šak v bazéne je tiež voda!?"

Zaplatíte na recepcii a vôjdete do prezličky. Sú spoločné pre mužov a ženy a napriek tomu, že v dvoch priestoroch prezličky je možno 300 skriniek, je k dispozícii asi 9 kabínok. Zdá sa mi, že veľkosť priestorov by dovolila dve oddelené šatne, jednu pre mužov a jednu pre ženy s oddeleným prístupom do priestorov sprch a záchodov a odtiaľ na spoločnú chodbu k bazénom a ostatným zariadeniam.

Areál centra prekvitá rozličnými dodatočnými upozoreniami a informáciami na A4 hárkoch, nalepených na strategických miestach.

Nakoľko prevádzkujeme Relaxačno-rehabilitačné centrum, prosíme vážnych zákazníkov aby zachovali **kl'ud a ticho**, so zvláštnym dôrazom na deti. Za pochopenie ďakujeme.

Hneď na začiatku, keď z recepcie vchádzate do prezličky je vľavo pult šatne, kde možno odovzdať topánky, či kabáty a pod. Nikdy by ma nenapadlo ísť do priestoru za pult, ale aj tak je na stene vnútri v šatni oznam:

Vstup zakázaný

Na dverách vzadu, vnútri v šatni je oznam:

Prechod zakázaný

a pre cudzincov a analphabetov je pred dvere postavená stolička. Predtým samozrejme informácie o prezutí sa:

Prosíme návštevníkov RRC, aby sa pred vstupom do šatní **prezúvali**.

Prosíme používať čisté prezuvky. Špinavé očistiť na príslušnom mieste.

V šatni:

Po uložení vecí do skriniek **skontrolujte** správnosť uzamykania!

Pri odchode zo šatne prosíme nechať otvorené skrinky - nezamykať.

Myslím si, že je veľmi dôležité sa pred vstupom do bazénov poriadne osprchovať.

Dvere do miestnosti so sprchami sú najčastejšie dokorán otvorené, aby sa ženská časť návštevníkov mohla pokochať na telách 50- až 70-tnikov. Vnútri v miestnosti je síce nejaký chabý náznak PVC závesu, za ktorým sa nachádzajú sprchy, ale tam už nie je nič, na čo by sa dal zavesiť uterák, plavky ai. Samotných 6 sprch s pákovým ovládaním bolo asi nakúpených s podmienkou, aby vyšli čo najlacnejšie. Aj páková batéria, aj úbohá hadica z umelej hmoty sú kvalitou dimenzované aby vydržali opatrné používanie v kúpeľni bytu, ak tam nebýva viac ako 1-2 osoby.

Vybavenie sprchami asi spôsobuje, že nemálo ľudí sa im radšej vyhne.

Upozorňujeme návštevníkov, že čipové náramky sú povinní mať na ruke!

Vchádzame na presklenú chodbu vedúcu k bazénom.

Do vonkajšieho bazéna si treba dokúpiť vstupenku na recepcii 45 Sk! Ďakujeme

V architektonicky pekne riešenej hale sa nachádzajú tri pekné bazény s rozličnou teplotou. Jeden je s bublinami, jeden veľký, v ktorom sa dá plávať a jeden, ktorý má do 40°, kde sa ticho sedí. Po okrajoch sú lehátko a v jednom rohu je pekne riešený bar-reštaurácia. Je to veľký priestor, takže sa tam zmestilo najviac A4 pokynov a upozornení.

Zákaz vstupu do bazénov so žuvačkou!

Bez obsluhy! Prosíme vrátiť poháre!

V bazénovej hale a na terase je zakázané jesť! (konzumovať jedlo a nápoje)

Z hygienických dôvodov zákaz nosenia **tašiek a plecniakov** do bazénovej haly. Ukladajú sa do skriniek.

Upozorňujeme návštevníkov, že nosiť jedlo a nápoje do bazénovej haly je zakázané!

Pôvodné, mosadzné tabuľky a označenia priestorov sú v slovenčine a nemčine, v bazénoch počuť z "väčšej polovice" slovenčinu a z "menšej polovice" maďarčinu. Maďarsky hovoriaci návštevníci sú o literárne výtvyry na A4 hárkoch ukrátení.

pokračovanie na poslednej strane

Perličky z Eurolandu

Perlička 1

Keď som začal pripravovať vydanie miniBudzogáňa, zaujímalo ma, koľko bude stáť poštovné do Nórska. Dvakrát som sa zastavil na našej pošte, ale bolo tam trochu veľa ľudí. "Ale šak to si nájdeš na internete, no né!"

"Šak ale ja už mám svoje skúsenosti s informáciami slovenských inštitúcií na internete, keď šecker musy byť odborné a ukazovať, čo my to máme za fynyštrónov v našej firme!"

Skúste si aj vy na www.posta.sk nájsť poštovné za najobyčajnejší list do Nórska. Keď totiž kliknete na cenník poštovné v medzinárodnom styku, otvorí sa Vám 24 stránkový PDF dokument, kde si skutočne môžete počítať. Nebudem vás napínať. List do 20 gramov do Nórska a celej Európy, okrem štátov susediacich so Slovenskom, vás podľa informácií na strane 4 a 5 vyjde na 0,76 EUR v 1. triede a 0,70 EUR v 2. triede. Ak by ste to potrebovali odbornejšie, listy 2. triedy sú podľa čl. 16 PP, ale tiež si môžete známčičku na pošte pýtať ako položku LM.6.7.1, prípadne ešte zdôrazniť, že sa jedná o typ služby UNS a nie OPS. Tú istú známku môžete dostať ak si budete pýtať položku LM.6.8.1. Verím, že sa vám na pošte dostane patričného obdivu, aký ste erudovaný, a na znak, že skutočne máte "mozeg", si budú klepať na čelo.

Možno by ste si mohli doplatiť Odpovednú službu v medzinárodnom styku CCRI/IBRS* položka LM6.10.1

Keď si na webovej stránke slovenskej pošty kliknete na Vnútroštátny cenník listových zásielok, otvorí sa vám jednoduchá prehľadná tabuľka v siedmych riadkoch a 5-tich stĺpcoch. Ale niečo také sa predsa pre listové zásielky do zahraničia nedá vytvoriť.

Z internetovej stránky nórskej pošty:

Listy 1. triedy rok 2009

Váha	20 g	50 g	100 g	350 g	1000 g
Nórsko	8,00	12,00	15,50	25,00	60,00
Európa	10,00	14,00	18,00	40,00	90,00
Ost. štáty	12,00	23,00	33,00	65,00	155,00

Perlička 2.

5. januára som od svojho mobilného operátora T-Mobile dostal SMS-ku:

Uspesne vikendove SMS pokracuju do 31.3. Najblizsi vikend 100 SMS len za 1 EUR. Pre vypnutie sluzby poslite do zajtra SMS s textom VIKEND VYPNI na 12323

Naozaj som sa "potešil". Nórsky úrad pre ochranu spotrebiteľov by si tiež zgustol. Čo nám táto SMS-ka hovorí? Ak nám dozajtra nepošlete SMS ktorou túto funkciu zrušíte, odpočítame /ZOBERIEME/ vám 1 euro. Aj v Nórsku, aj na Slovensku je plno ľudí, ktorí s SMS službou nevedia pracovať, takže sa k správe nedostanú, ďalší, ktorí tieto reklamné SPAM správy vymažú bez prečítania, takže väčšina neurobí vôbec nič a tak prispejú jedným eurom na tie kopy billboardov ktorými Slovensko tapetuje T-Mobile a iné spoločnosti.

Tento druh predaja je v Nórsku zákonom zakázaný a verím, že aj vo všetkých vyspelých krajinách. Volá sa to nejako ako "predaj pasívnym súhlasom", teda že ak vám

niečo ponúknu a vy aktívne neodmietnete, tak ste si to zakúpili a musíte zaplatiť. To je zákonom vylúčené. Dovolený je len "predaj podmienený aktívnym súhlasom", teda že keď chcete ponuku využiť, musíte niečo aktívne a úmyselne urobiť; ak nijako nezareagujete, tak nemáte záujem a predaj nesmie nastať.

Keby SMS od T-Mobilu znela:

Uspesne vikendove SMS pokracuju do 31.3. Najblizsi vikend 100 SMS len za 1 EUR. Pre zapnutie sluzby poslite do zajtra SMS s textom VIKEND ZAPNI na 12323

tak niet o čom hovoriť.

Takýto prešľap by som od takejto veľkej firmy nečakal, možno za ním stál nejaký, ešte od Silvestra potrudžený, kariérychtivý (slovo si doplňte) z T-Mobilu.

Samozrejme som SMS-ku s textom **VIKEND VYPNI** na číslo **12323** poslal, aj za ňu zrejme zaplatil, lebo si neviem predstaviť, komu, kedy a prečo by som tých 100 SMS-iek posielal.

Aj mi odpovedali:

Vazeny zakaznik, sluzba vikendove SMS Vam bude deaktivovana. Ak ju chcete nadalej vyuzivat, zaslite SMS s textom VIKEND na 12323.

a neskôr, keďže som sa nedal presvedčiť:

Vazeny zakaznik, vikendove SMS boli deaktivovane. Ak ich chcete nadalej vyuzivat, zaslite SMS s textom VIKEND na 12323.

Perlička 2. alebo

Internet po slovensky

V Bratislave máme UPC káblový rozvod, obsahujúci televízne a rádiové kanály. Mám pekný, starý rádioprijímač, ktorý má ešte ladiaci gombík, žiadnu predvoľbu a ladenie podľa škály. Väčšinou počúvam SR1, ale niekedy, ako aj teraz, vysielajú šport, alebo inokedy bohoslužby a iné bohumilé programy. Ani jedno z toho nie je bohumilé pre mňa, preto preladím, ale neviem, na akú stanicu, až neskôr zistím, že je to zase Radio OK, alebo Fun Rádio, ktoré pre mňa nie sú až tak "fun". Tak som si na www.upc.sk hľadal, čo v tej káblovke vysielajú, na ktorej frekvencii, a to ako rádio, tak i TV.

No, a z toho, čo som sa dozvedel, som skoro padol na zem! Vraj:

"Ak máte záujem o kompletnú programovú ponuku káblovej TV vo Vašej lokalite, prosím, pošlite Vašu žiadosť na post@upc.sk."

LEBO!!!!:

"Počet a obsah ponúkaných televíznych a rozhlasových staníc v jednotlivých mestách je odlišný, čo vyplýva z lokálnych odlišností."

A to som sa dozvedel na internetovej stránke nie nejakej pekárne, či kovospracujúceho podniku, ale na stránke spoločnosti, ktorej jednou z hlavných produktov je práve internet. Podľa tohto prístupu je jasné, že žiaden internet človek nepotrebuje, ale má písať, najradšej doporučený a kolkovaný dopis, na ktorý jedna z mnohých zamestnankýň fundovane odpovie.

P.S. toto bola situácia v minulom roku, keď som text napísal, teraz sú už aspoň televízne kanály uvedené aj na internetovej stránke.

Ivan Čičmanec:

Na nesprávnom mieste

(Minipoviedka)

Na večierku sa veľa fajčilo a málo pilo. Ako keby sa ľudia panicky báli, že stratia sebakontrolu, ako keby si za každú cenu chceli zachovať masku, ktorú však aj tak nebolo možné neprekuknúť. Mňa sem pozvala hostiteľka, vlastne ani neviem prečo, až tak dobre sa nepoznáme. Azda to bol z jej strany malý náznak protestu proti konvenciám. Voviesť si do domu odkundesa, ktorý do takéhoto prostredia nepatrí.

V živote som nebol, a zrejme už ani nebudem hosťom v takej prepychovej vile a v takej pompéžnej spoločnosti. Nikto sa tu so mnou nepúšťal do rozhovoru, na moje otázky alebo pripomienky ľudia nereagovali a keď som povedal voľačo vtípné, zakaždým sa odvrátili, aby nikto nevidel, ako potláčajú smiech. Bolo mi jasné, že som tu nevitáný, každú chvíľu som očakával, že dvaja najstatnejší muži v neľudsky drahých, blýskavých oblekoch vstanú, chytia ma pod pazuchy a povedia: "Prepáč, kamarát, ale toto bude nejaké nedorozumenie. Zrejme si si zmýlil dom, a možno aj štvrť." Nato ma za ľahostajného mlčania ostatných odviečú k dverám a vykopnú von do tmy.

Zrejme však premeškali vhodnú chvíľu. Neskôr už každý musel zaregistrovať, že aj ja som sa stal účastníkom tichej hry, ktorá sa medzi hosťami večierka odvíjala. Bezo mňa by sa celá spoločnosť bola rozsypala na prach, a to si podľa všetkého nikto neželal.

Zo začiatku som sa každú chvíľku ukradomky pozeral na hostiteľku, usilujúc sa stretnúť s pohľadom jej veľkých, zelenkavých očí, neustále naširoko roztvorených, aby zakryli jej plachosť a nervozitu. Hostiteľka sa demonštratívne prihovárala ku všetkým hosťom okrem mňa, z čoho každý musel nadobudnúť dojem, že v skutočnosti som práve ja hlavným predmetom jej záujmu. Jej muž sedel neustále tesne vedľa nej a podozrievavo strážil každý jej pohyb. Keď sa spoločnosť rozosmiala, pustil sa zakaždým aj on do hlasného, neviazaného rehotu, pričom sa obyčajne plieskal dľaňami po stehnách. Vedel som však, že aj toto je iba hra. Boli chvíle, keď nedokázal celkom zakryť svoje panické zúfalstvo z toho, že v tento večer nie je hlavnou postavou v myšlienkach svojej ženy a že všetci ostatní prítomní to dobre vedia. Aby sa ukázal ako ostrieľaný borec, ktorého nič nedokáže vyviest' z rovnováhy, obracal sa čoraz častejšie k vychudnutej, odfarbenej, nepretržite fajčiacej blondíne. Nepočul som všetko, o čom sa rozprávajú, vyzeralo to však z jeho strany ako nemotorné flirtovanie, ktoré sa začalo vypytovaním sa na jej zamestnanie a pokračovalo konvenčnými komplimentmi, týkajúcimi sa jej vzhľadu a oblečenia. Jej reakciou bol zakaždým suchý, neúprimný smiech a zapálenie si ďalšej cigarety.

Bola to spoločnosť, v ktorej sa každý bál byť samým sebou. Všetci by sa boli najradšej vyzliekli z vlastnej kože a obliekli sa do kože niekoho iného, dúfajúc, že im to prinesie viac rozkoše, dôstojnosti a uznania. Vo vzduchu lietali ceny luxusných domov a jacht, posledný vývoj v kurzoch dolára a eurá, rozprávalo sa o poslednej talianskej móde, o akciách na burze, o zlúčovaní koncernov. Pohľad sa krížil s pohľadom, smiech prehušoval smiech, kopili sa nezmyselné slová a frázy, kedy-tedy komuni-

káciu prerušil zadúšajúci kašeľ. V pseudointímnom osvetlení, uprostred temného nábytku, medzi žltkavými stenami ovešanými originálnymi tret'otriednych maliarov neustále hustol dym.

Správanie hostiteľky ma prestávalo baviť, preto som využil príležitosť, keď sa oproti mne uprázdnila stolička a sadol som si tam, aby som na hostiteľku nedoviedel. Tu som zrazu v kúte, takmer v úplnej tme, uzrel osobu, o prítomnosti ktorej som dovtedy nemal ani tušenia. Bola to starnúca žena tučnejšej postavy, s bledými, vädnúcimi lícami, s krvavo namalovanými, hrubými perami a s rozpustenými ryšavými vlasmi. Krikľavo zelený sveter tesne priliehal k jej mohutnému trupu, spod krátkej, čiernej sukne jej vykúkal pár obrovských, bielych kolien. Nemám poňatia, ako sa takáto osoba dostala do tejto spoločnosti, je celkom možné, že ju sem z čírej roztopaše priviedol niektorý z prítomných mužov. Ostatní riešili situáciu tak, že si jej prítomnosť zdanelivo nevšimli.

Dokonalý nevkus, ktorý stelesňoval celý jej zjav, ma neodolateľne priťahoval, ba až fascinoval. Čoraz naliehavejšie som sa díval do jej privretých, ospalivých očí, naznačujúc jej, že nie som ako ostatní, že pre mňa je ona osobou, s ktorou by mi nepadlo ťažko komunikovať. Zo začiatku nijako nedávala najavo, že si moju pozornosť všíma. Až po hodnej chvíli sa ostentatívne odvrátila, vtiahla do seba mohutný dúšok dymu a vyfúkla ho smerom ku mne s gestom, z ktorého bolo cítiť také intenzívne opovrhnutie, že to mnou prudko, nemilosrdne otriaslo. Vari nikdy v živote som sa necítil byť taký ponížený. Najhoršie zo všetkého však bolo bezprostredne nasledujúce poznanie, že som si od nej vlastne nič lepšie nezaslužil.

Pokračovanie z 2. strany

Napriek slušnému spisovateľskému výkonu, nikde nenájdete tabuľku, že (a kde) v areáli sú záchody. Ale sú, a skúsený návštevník ich nájde v bočnej miestnosti sprchárne (na dverách je mosadzná tabuľka Ankleideraum, z druhej strany dverí Schwimmenbecken) a až keď na záchody narazíte, zistíte že na stále otvorených dverách je schovaná tabuľka WC. Ak by ste sa pri návšteve centra chceli oholiť, tak sa nachodíte. V sprchárni sú dve umývadlá, ale keď sa natriete holiacou penou, a kuknete do zrkadla, zistíte, že nad umývadlami žiadne nie sú. Dve zrkadlá nájdete, keď prejdete 10 metrov v chodbičke, ale pod nimi zase nie sú umývadlá. Ale veď všetko sa dá, len chcieť treba! A sú ľudia, ktorí nikdy nebudú spokojní a všade budú hľadať chyby! Takých by sme mali.....

Človek si kladie otázku, prečo úrad, ktorý rozdeľuje fondové prostriedky Európskej únie, nekladie podmienku, aby žiadateľ okrem schopností vyplniť všetky komplikované formuláre žiadosti, správnych konexií a príslušného kickbacku patričným úradníkom, aby si aj predtým nejaké kúpeľné zariadenie pozrel.

Napriek týmto komickým nedostatkom sa v Relaxačno-rehabilitačom centre stretnete len s príjemným a ústretovým personálom a termálna voda sa ťažko dá pokaziť.

Vlado Branko